

Dato
19-04-2018

Omlægning af årsstatistikken for kvinder og børn på krisecenter til en undersøgelse af vold i nære relationer

Behov for ændring af Socialstyrelsens årsstatistik for kvinder og børn på krisecentre
Siden 1999 er der årligt udarbejdet en statistik for kvinder på krisecenter, som sidenhen også kom til at omfatte børn på krisecenter. Først blev årsstatistikken udarbejdet i regi af LOKK, og siden 2011 har den været forankret i Socialstyrelsen. Formålet med årsstatistikken har været at dokumentere og følge udviklingen for kvinder på krisecenter samt krisecentrenes organisering mv. Det er frivilligt for krisecentrene, om de vil indberette til årsstatistikken.

Efterfølgende er der imidlertid etableret andre videnskilder, som leverer mere aktuelle data af bedre kvalitet og med flere anvendelsesmuligheder, hvilket betyder at der vil være en uhensigtsmæssig dobbeltregistrering af oplysninger, hvis Socialstyrelsens årsstatistik videreføres i uændret form:

- Med den nye, obligatoriske kvindekrisecenterstatistik i regi af Danmarks Statistik, indsamles oplysninger om de kvinder og børn, der opholder sig på et krisecenter samt om ind- og udskrivningsdato. De nye oplysninger bidrager til et retvisende overblik over, hvor mange kvinder og børn, der opholder sig på et krisecenter, og hvor længe de opholder sig. Det vil også være muligt at koble de nye oplysninger med andre registeroplysninger som fx beskæftigelse, uddannelse og sundhed og på den måde styrke vidensgrundlaget på området. Statistikken er for første gang offentliggjort i april 2018.
- Med udgangspunkt i den elektroniske pladsoversigt i regi af den nationale enhed for vold i nære relationer Lev Uden Vold, der er etableret som led i aftale om satspuljen for 2017, er det muligt at lave en opgørelse af belægningsgraden på kvindekrisecentre og mandekrisecentre pr. måned. Det giver et bedre grundlag for at følge tættere op på, om der er det tilstrækkelige antal pladser på landets krisecentre, samt om pladserne har en fornuftig geografisk spredning.
- På tilbudsportalen findes oplysninger om godkendte sociale tilbud efter serviceloven, herunder kvindekrisecentre og mandekrisecentre. Der findes oplysninger om målgruppe, takst, kapacitet, socialfaglige metoder mv. Oplysningerne indgår ligeledes i socialtilsynets driftsorienterede tilsyn med kvindekrisecentre, der blev iværksat med tilsynsreformen i 2014.

I lyset af disse videnskilder er der behov for at se på udformningen af Socialstyrelsens årsstatistik med henblik på at fokusere den og dermed styrke det samlede vidensgrundlag på området for vold i nære relationer. Samtidig er det et væsentligt hensyn at undgå dobbeltregistrering med de øvrige videnskilder.

Fokus på vold i nære relationer

I Socialstyrelsens årsstatistik indgår et tema om omfanget og formen af den vold, som kvinderne på krisecentre er udsat for. Der sker over tid en udvikling i voldsformerne i nære relationer, ligesom det samfundsmæssige fokus på voldsformer løbende udvikler sig. Fx har der de senere år været en øget opmærksomhed på andre voldsformer end fysisk og seksuel vold, herunder psykisk, digital og økonomisk vold. Det vurderes således, at det fortsat er relevant at følge voldens omfang og former med henblik på den løbende udvikling af indsatser på området.

Samtidig vurderes det relevant at få blik for en bredere målgruppe af voldsudsatte, end de kvinder og børn der tager ophold på krisecentre. Det kan fx være personer på mandekrisecentre og voldsudsatte personer, der deltager i ambulante tilbud specifikt målrettet voldsudsatte.

Det foreslås på den baggrund at omlægge den nuværende årsstatistik for kvinder og børn på krisecentre til en undersøgelse af vold i nære relationer, som sætter fokus på voldens omfang og former for voldsudsatte personer på fx både kvinde- og mandekrisecentre samt på ambulante tilbud.

Der lægges også op til, at voldsundersøgelsen kan omfatte mindre tematiske undersøgelser, herunder kvalitative undersøgelser, der går i dybden med særligt aktuelle temaer på voldsområdet. Mulighederne herfor skal dog afdækkes i det videre arbejde med en omlægning af årsstatistikken.

Med henblik på at sikre en høj kvalitet og bred anvendelighed af en ny voldsundersøgelse, vurderes det, at der er behov for et gennemgående nyt undersøgelsesdesign.

Det foreslås, at det nye undersøgelsesdesign for en voldsundersøgelse udvikles, så den første undersøgelse er klar til gennemførelse i 2020. Det foreslås at gennemføre undersøgelsen hvert andet år.

Undersøgelsen vil primært basere sig på en survey, som det er frivilligt for den enkelte voldsudsatte person at deltage i, ligesom det er frivilligt for de respektive tilbud, om de ønsker at bidrage til vidensindsamlingen. For at undersøgelsen kan få en tilstrækkeligt høj kvalitet, kræver det bl.a. en høj svarprocent. Mulighederne for at koble oplysningerne fra undersøgelsen med relevante registeroplysninger kan også have stor betydning for anvendeligheden og kvaliteten af undersøgelsen. Undersøgelsesdesignet skal derfor i videst muligt omfang tage højde herfor, og der lægges særlig vægt på motivation for at deltage i undersøgelsen for såvel tilbud som borgere.

Økonomi

Den samlede økonomiske ramme for den foreslåede voldsundersøgelse forventes at være på niveau med den afsatte ramme for årsstatistik for kvinder og børn på krisecentre. Det skyldes bl.a., at der forventes at være større omkostninger forbundet med at gennemføre voldsundersøgelsen, herunder på grund tættere opfølgning, motivationsarbejde, at flere tilbud er omfattet og midler til de tematiske undersøgelser.

Årsstatistikken for kvinder og børn på krisecentre er finansieret gennem Udviklings- og Investeringsprogrammet som led i programsporet om bedre data. Der er afsat i alt 3,5 mio. kr. til årsstatistikken i perioden 2017-2020.

En endelig beslutning om finansiering af en ny voldsundersøgelse afventer nærmere afklaring og vil indgå i det samlede oplæg til UIP'en, som ordførerne tager stilling til.